

KUOPIO

ARKKITEHTUURIPOLIITTINEN OHJELMA

APOLIN

Kuopion kaupunki
Kirjapaino: Offsetpaino L. Tuovinen Ky
Kuopio 2017

SISÄLLYS

1.	ARKKITEHTUURIPOLIITTINEN OHJELMA	6
11.	Ohjelman tarkoitus	8
12.	Ohjelman tavoitteet	10
13.	Suhde kaupungin strategiaan ja muihin ohjelmiin	13
14.	Viestintä ja vuorovaikutus	14
2.	KUOPION ARKKITEHTUURI	16
21.	Kuopion ominaispiirteet	18
22.	Rakennusperinto	20
23.	Historialliset puistot ja viheralueet	22
24.	Arkkitehtuuri ja kaupunkirakennustaide	24
25.	Arkkitehtuuri osana taide- ja kulttuurielämää	29
26.	Suunnittelun ja rakennuttamisen laatu	31
27.	Rakentamisen ja ylläpidon laatu	35
28.	Tutkimus, kehitys ja koulutus	36
29.	Kansainvälisyys	37
3.	KAUPUNKIYMPÄRISTÖN MAHDOLLISUUDET	38
31.	Ruutukaavakeskustasta kävelökaupunki	40
32.	Puistot ja viheralueet kaupunkilaisten keitaina	45
33.	Keskustaan liittyville alueille uudistuksia ja täydennyksiä	46
34.	Savilahti - uudistuvaa kaupunkiympäristöä	48
35.	Lahioista houkuttelevia kaupunginosia	51
36.	Pientaloalueille monipuolisuutta	54
37.	Muille alueille eheytymistä	56
38.	Tahkosta matkailukaupunki	59
39.	Maaseutu täydentää asunisen vaihtoehtoja	60
310.	Loma-asutus on olennainen osa rantamaisemaa	63
4.	OHJELMAN KÄSITTELY, TOTEUTTAMINEN JA SEURANTA	64

Ohjelma kaupunkilaisille

Kuopiossa on pitkä perinne rakentamisen sovittamisesta kauniiseen, haasteelliseen luontoon, ja samaan pyritään myös uusien alueiden rakentamisessa.

Kaikille kaupunkilaisille tarvitaan monipuolinen ja täysipainoinen kaupunkiympäristö. Viihtyisä kaupunkiympäristö, jossa on otettu tasapainoisella tavalla huomioon kauneus, käytökelpoisuus ja kesätyvyys, on Kuopion käyntikortti. Hyvä arkkitehti ja kestävä kaupunkirakenne edistävät ja parantavat kansalaisten hyvinvointia ja terveyttä. Ne myös tukevat kaupungin kilpailukykyä.

Kuopio on strategiassaan määritellyt tulevaisuuteen suunnatun ja kestävan kaupunkirakenteen yhdeksi keskeiseksi menestystekijäkseen. Menestystekijän tuottamiseen ja ylläpitoon tarvitaan ymmärrystä, osaamista, yhdessä tekemistä ja avointa sekä monipuolista tiedottamista ja vuorovaikutusta. Niitä tämä ohjelma pyrkii edistämään.

Vahvistaakseen asemansa kansainvälistyvässä kilpailutalouden maailmassa Kuopio haluaa tarjota yrityksille vetovoimaisen toimintaympäristön. Fyysisessä ympäristössä tämä tarkoittaa kaupunkikeskustan, julkisten rakennusten ja elinkeinoalueiden kehittämisen lisäksi panostusta asuuntoalueiden viihtyisyyteen ja houkuttelevuuteen.

Arkkitehti ja kaupunkirakennustaite ovat myös politiikkaa sillä poliittiset päätökset vaikuttavat väistämättä jo rakennettuun ja rakentuvaan ympäristöön.

Kiitän työryhmää ansiokkaasta ja luovasta työstä. Kiitoksen ansaitsevat myös muu henkilöstö sekä luottamushenkilöstö, jotka ovat keskusteluilla ja kannanotoilla luoneet maaperää tämän ohjelman täytäntöpanolle.

Petteri Paronen
Kuopion kaupunginjohtaja

1

Arkkitehtuuripoliittinen ohjelma

Tämä ohjelma pohjautuu Kuopion arkkitehtuuripoliittiseen ohjelmaan vuodelta 2007. Taustana ovat myös Valtioneuvoston arkkitehtuuripoliittinen ohjelma vuodelta 1998, Itä-Suomen läänin arkkitehtuuripoliittinen ohjelma sekä muiden kaupunkien ohjelmia.

1.1 Ohjelman tarkoitus

Kuopion arkkitehtuuripoliittinen ohjelma tuo esille kaupunkiympäristön tavoitteita ja antaa toimenpidesuosituksia tavoitteiden saavuttamiseksi. Ohjelma toimii hyvän rakentamisen ohjeena kaupunkiympäristön kehittämiseen ja rakentamiseen liittyvässä päätöksenteossa ja suunnittelussa sekä oppaana myös muille rakennetun ympäristön kanssa toimiville tahoille.

Ohjelma on samalla katsaus Kuopion kaupunkiympäristön nykytilaan. Ohjelma on pyritty kokoamaan niin, että se auttaisi kuupolaisia ymmärtämään ja

arvostamaan elin- ja asuinympäristöjään sekä rohkaisisi heitä ottamaan vastuuta kaupunkinsa kehityksestä. Ohjelman mukaisten tavoitteiden toteuttaminen vaatii taloudellista ja poliittista sitoutumista sekä saumatonta ja pitkäjänteistä yhteistyötä. Ohjelma myös markinoi Kuopiota sekä auttaa ylläpitämään ja kehittämään eri sidosryhmien välistä hyvää vuorovaikutusta.

1.2 Ohjelman tavoitteet

Kuopion ominaispiirteiden ymmärtäminen ja vahvistaminen

Kuopio tunnetaan kaupunkina, jossa yhdistyy kaupunkimaisuus ja kaunis järvi-
luonto. Tämä arvokas, suunnitelmallisesti
rakennettu kaupunkiympäristö on Kuopion vahvuus. Arkkitehtuuripoliittisen ohjelman perustavoite on näiden kahden ominaispiirteen tasapainoinen kehittäminen myös jatkossa. Kehittäminen edellyttää monipuolista yhteistyötä, hyvää ja määrätietoista kaupunkisuunnittelua, sekä luonnon ja kulttuurihistorian arvostamista ja huomioon ottamista.

**Eri kaupunkiympäristöjen ja -kudosten
tunnistaminen kaupunkisuunnittelussa**
Ohjelma auttaa tunnistamaan kolme kaupunkiympäristön perustyyppiä: jalankulku-, joukkoliikenne- ja autokaupungin sekä näiden yhdistelmät. Tätä ajattelutapaa on sovellettu Kuopion kaupunkisuunnittelussa 1990-luvulta lähtien.

Kestävän ja laadukkaan kaupunkiympäristön edistäminen

Ohjelman tavoitteena on edistää ja vahvistaa Kuopion kaupunkiympäristön laatua. Laatu syntyy määrätietoista ja pitkäjänteisellä työllä: ekologisesti, sosiaalisesti ja toiminnallisesti kestävällä suunnittelulla ja rakentamisella.

Viestinnän ja vuorovaikutuksen kehittäminen

Ohjelman tavoitteena on kehittää tiedottamisen ja vuorovaikutamisen keinoja kaupunkiympäristön tiedonvälityksessä ja viestinnässä.

1.3 Suhde kaupungin strategiaan ja muihin ohjelmiin

APOLI tukee osaltaan Kuopion kaupungin strategiaa, jonka tavoitteena on muodostaa Kuopiosta vetovoimainen yritysten, yrittäjien, opiskelijoiden ja lapsiperheiden elävä ja kansainvälinen yliopistokaupunki. Kaupungin kehitystä viedään yhdessä eteenpäin luovassa ja asiakaslähtöisessä hengessä, jossa kaupunkiympäristön ja vetovoiman perusjalkoina ovat vahva ja monipuolinen elinkeinoelämä, sekä tulevaisuuteen suunnattu kestävä kaupunkirakenne.

APOLI täydentää ja havainnollistaa kaupungin strategiaa ja ohjelmia tarjoamalla toimenpidesuosituksia laadukkaaseen kaupunkiympäristön saavuttamiseksi.

APOLI tuo esille kaupunkiympäristön tulevaisuuden ja antaa suuntaviivoja

- kaupunkisuunnittelulle
- lähäuudistushankkeille, kaupunkikehitysprojekteille ja arkkitehtuuri- kilpailuille
- rakennusjärjestyksen uudistamiselle
- kunnallistekniikan ja viherympäristön suunnittelulle, rakentamiselle ja ylläpidolle
- kaupungin omistamien kiinteistöjen suunnittelulle, toteutukselle, peruskorjaukselle ja ylläpidolle
- rakentamiseen liittyvien suunnitelmien arvioimiselle

1.4 Viestintä ja vuorovaikutus

Avoin viestintä ja vuorovaikutus edistävät kaupunkiympäristön osalla yhteisten tavoitteiden saavuttamista.

Kuopiossa on käytössä toimivia suunniteltuun, rakentamiseen ja kunnossapitoon liittyviä tiedottamisen ja vuorovaikutuksen toimintamalleja. Sellaisia ovat MRL:n edellyttämien kuulemisten lisäksi mm. yleisötilaisuudet, tiedotusvälineiden käyttö ja oma julkaisutoiminta, sekä kaupunginosajärjestötoiminta, lahiotyö ja asukastupatoiminta. Merkittäviä vuorovaikutuskanavia ovat erityisesti luopu-asioiden tapahtuva asiakasneuvonta ja ennako-ohjaus, tiedottaminen, sekä teemakohtaiset tapaamiset, kuten esimerkiksi opastetut kaveliretket.

Digitaalisia palveluja kehittämällä saadaan lisättyä tiedonvälitystä kaupunkilaisille. Myös esittely- ja tiedotustilan / kaupunkitietokeskuksen mahdollisuutta ja paikkaa tutkitaan kaupunkilaisten ympäristötietoisuuden lisäämiseksi. Kaupunkitietokeskuksessa kansalaiset voivat osallistua oman kaupungin kehittämiseen mahdollisissa näytelmissä, työpajoissa, tapahtumissa ja seminaareissa.

TAVOITTEITA JA TOIMENPIDESUOSITUKSIA

- 1. Kehitetään digitaalisia palveluja tiedonvälityksen lisäämiseksi.
- 2. Selvitetään mahdollisuuksia perustaa Kuopion keskustaan monipuolinen esittely- ja tiedotustila / kaupunkitietokeskus.
- 3. Järjestetään tiedottamisen lisäksi erilaisia tapahtumia, jotka on suunnattu julkisen ja yksityisen sektorin rakennusalan ammattilaisille sekä Kuopion asukkaalle.

2

Kuopion arkkitehtuuri

KUOPIO

2.1 Kuopion ominaispiirteet

Kuopio on viitostien varrelle syntynyt nauhamainen kaupunki, jonka maisemaa hallitsevat Kallaveden järvinäkymät ja rannat, Puijo ja muut metsäiset rinteen. Kaupunkikuvassa näkyvät eri rakentamisen vaiheet.

Kaupungin keskipisteenä on Kuopion tori ja sitä ympäröivä uusi kävelykeskusta. 1700-luvulta peräisin oleva, jalankulku-kaupungin kävelykujiksi muutettu rännikatuverkosto antaa ainutlaatuisen hahmon koko keskustalle.

Keskustan ympärillä on useiden rakentamisvaiheiden myötä syntyneitä vanhoja ja uusia kaupunginosia, jotka ovat monenlaisten kaupunkiympäristöjen yhdistelmiä. Alueella on vanhoja pien- ja kerrostaloalueita, teollisuusrakennuksia

sekä monen ikäisiä laitoksia, puistoja ja väylä.

Omin lahipalveluihin ja bussiliikenteeseen tukeutuvien lähiöiden rakentaminen alkoi Puijonlaaksosta 1960-luvulla. Sen jatkoksi syntyi pieniä maastonmuutoksiin sovitettuja lähiöitä kuten Neulamäki, Pyörö ja Särkilähti. Rakenteilla on Saaristokaupungin Lehtoniemi, Pihlajalaakso ja Hiltulanlahti.

Pelkästään yksityisautoiluun tukeutuva autokaupunki alkoi yleistyä 1970-luvulla ja se muutti keskustan sekä lähiöiden kaupunkiympäristöjä. Syntyi laajoja omakotialueita Jynkkään, Petoselle ja Saaristokaupunkiin, automarketteja ja kauppakeskuksia sekä pysäköintialueita.

Kuopion kaupunkikuvaan kuuluvat lukuisat oppilaitokset ja yliopisto. Kasvukeskusena Kuopio panostaa teknologiaan ja moderniin yritystoimintaan. Savilahdi on kaupunkisuunnittelun kärkihankke, jossa yhdistyy moderneja työskentely- ja oppimisympäristöjä sekä vapaa-aikan mahdollisuuksia. Kuopio on myös vahva kulttuurikaupunki. Museot, kirjasto, musiikkikeskus sekä peruskorjattu ja laajennettu teatteri ovat kaupungin merkittävimmät tapahtumat. Uudet tapahtumat levittäytyvät kaupunkitilaan tehden Kuopiosta elävän ja yllätyksellisen. Lukuisat liikuntapaikat, kuten Puijon urheilupuisto huppurimäkeen ja Väinölänniemi ovat osa Kuopion identiteettiä. Kuopion kaupunkikuvaan ja identiteettiin vaikuttavat merkittävästi myös lukuisat kaupunkipuistot, joista vanhimpia ovat Snellmanin- ja

Piispanpuisto sekä Väinölänniemen puistoalueet. Uuden ajan puistosuunnittelua edustavat Valkeisenpuisto ja Hapelahti-puisto. Viime vuosina kaupunkiin on myös rakennettu useita siltoja, jotka ovat avanneet uusia yhteyksiä ja näkymiä järvimaisemaan, ja tuoneet uuden lisän kaupungin ominaispiirteisiin.

Kuopion ominaispiirteisiin kuuluvat myös laajat maaseutualueet kyliineen ja rantoineen. Kaupungin alueella on useita vanhoja kuntakeskuksia sekä Tahkon matkailukeskus.

Kuopion rannkatuverkasto on paikkeuksellinen ja kävelykujiksi muutettuna se luo entyisen kävelykaupungin hahmon koko keskustalle.

Kaupungin keskipisteenä on tori ja sitä ympäröivä uusi kävelykeskusta, joka on Iita-Suomen monipuolisin ja suurin palvelujen ja kaupan keskitelmä.

Kuopiossa on lukuisia lähiöitä, jotka ovat omin lahipalveluihin ja jalankulkuihin sekä joukkoliikenteeseen tukeutuvia kaupunkiympäristöjä. Ne muodostavat sormimaisen kaupunkirakenteen rungon.

Kuopion kaupunkikuvassa yhdistyvät kaupunkimaisemat ja kaunis järvinäkö.

2.2 Rakennusperintö

Rakennettu ympäristö ilmentää aikansa ihanteita. Kaupungin historia ja kulttuuri näkyvät kaupunkikuvassa erilaisina kerrostumina. Kaupunkikuvassa näkyvät asuinrakentamisen tyylilliset ja historialliset vaiheet, koulu- ja hallintokaupungin luonteeseen kuuluvat eri-ikäiset julkiset rakennukset ja puistot sekä kaupan ja teollisuuden rakentaminen.

Rakennusperintöä ja kulttuuriympäristöjä käsitellään laajemmin Kuopion Kulttuuriympäristöstrategiassa, joka sisältää strategisen osuuden lisäksi hoito-ohjel-

man sekä toimenpidesuosituksia. Kulttuuriympäristöstrategia tukee ja täydentää arkkitehtuunipoliittisen ohjelman tavoitteita.

Rakennusperinnön tarkoituksenmukainen hoito edellyttää oikea-aikaista ja asiantuntevaa korjaamista. Suunnittelun lähtökohdaksi tulee ottaa ensisijaisesti rakennus eikä vain suunnitelu toiminta tai tekniikan uudistaminen. Myös uudemman rakennetun ympäristön arvioimisessa ja suunnittelussa on tärkeää huomioida kohteiden kulttuurihistorialli-

nen merkitys. Modernin rakennuskannan suojelu on ajankohtaista, eikä arvoja voida tunnistaa ilman inventointeja ja tutkimustyötä.

Ajallinen kerroksellisuus on osa identiteettiä, ja siksi tärkeä rakentamisessa ja rakennusperinnön hoidossa. Myös uuden rakentamisen rakennustaiteellisenä tavoitteena on luoda arvokasta rakennusperintöä tuleville sukupolville.

Kaupungin puutalokorttelit ovat vanhan puu-Kuopion apolia. Ne viestivät osameito ja takaa uusille sukupolville.

TAVOITTEITA JA TOIMENPIDESUOSITUKSIA

4. Kulttuuriympäristö otetaan huomioon kaupunkiympäristön suunnittelussa. Jatketaan uudemman rakennusperinnön (pääasiassa 1950–1980-luvut) inventointia ja päivitetään vanhemman rakennuskannan inventointi koko kaupungin osalta. Uuden inventointi-aineiston pohjalta päivitetään Kuopion kulttuuriympäristöstrategia.
5. Kehitetään kulttuuriympäristöön ja korjausrakentamiseen liittyvää tiedotamista.
6. Palkitaan hyviä kulttuuriympäristötekoja.

Hyvin suunniteltu ja rakennettu talo palvelee hyvin ja on tervetullinen vielä satavuotiaana kun historiaa arvostetaan ja rakenteet otetaan huomioon ylläpidossa ja kunnostuksissa.

2.3 Historialliset puistot ja viheralueet

Kuopio on veden ympäröimä vihreä kaupunki, jolla on Suomen mittakaavassa pitkät perinteet puutorakentamisessa. Ensimmäisten julkisten puistojen perustaminen Snellmanin- ja Piispanpuistoon sekä Väinölänniemelle ajoittuu samalle aikakaudelle kuin esim. Helsingin Kai-vopuiston ja Turun Kupittaan puiston muuttuminen julkisiksi puistoiksi.

1930-luvulla suunnitellut Minnan- ja Sata-mapuisto sekä kaupungintalon puistikko puistokulttuuria, joka pitää sisällään myös merkittäviä julkisia taideteoksia mm. Snellmanin rintakuvan, joka kuuluu Suomen ensimmäisiin julkisiin veistoksiin.

Sotien jälkeen rakennettu Niiralan kaupunginosa edustaa loistavalla tavalla yksityisten kiinteistöjen piha-alueiden merkitystä viherrakenteessa. Alueen omenapuut ja leikatut orapihlaja-aidat ilmentävät aikakaudelle tyyppillistä piha-suunnittelua.

Kuopiossa on myös arvokkaita puukujanteita ja bulevardeja, joista vanhimpiin kuuluvat Asema- ja Huuhankadun lehmuskujanteet.

Ruutukaavakeskustaa kehystävien rantaluokien vapautuminen teollisuuskäytöstä 1970-luvulta alkaen lisäsi merkittävästi julkisten puistojen määrää veden

äärellä. Kaupungin vihreä vyö alkoi muodostua ja tämän kehityksen jatkumista Itkonniemen suuntaan tuetaan suunnitteluratkaisulla.

Viherrakenne, johon kuuluvat yleisten puistojen ja viheralueiden lisäksi leikki-, liikunta ja urheilualueet sekä torit, katuaukiot, bulevardit ja esplanadimaiset kadut sekä julkisten rakennusten ja yksityisten kiinteistöjen pihat, muodostavat yhdessä kokonaisuuden, joka on vahvasti läsnä kaupunkilaisten jokapäiväisessä elämässä.

TAVOITTEITA JA TOIMENPIDESUOSITUKSIA

- 7. Tehdään Kuopioon Viherrakennetta ohjelmaa, jossa sovitaan viherrakenteen ja historiallisten puistojen kehittämisen linjat pitkällä tähtäimellä
- 8. Inventoidaan rakennettujen ympäristöjen kaupunkisuomaisuus mm. puukujanteet, ja tehdään kaupunkipuulinjauksia

2.4 Arkkitehtuuri ja kaupunkirakennustaide

Arkkitehtuuriin ja rakentamiseen tulee olla käytännöllistä, kestävää ja kaunista. Tilojen mitoituksen ja teknisten ratkaisujen lisäksi arkkitehtuuri on myös esteettikaa. Se on käyttötaidetta, joka on koko ajan läsnä ihmisten todellisuudessa. Se on myös tilojen ja muotojen kuvataidetta, joka luo aikakautensa kulttuurista kuvaa. Hyvä arkkitehtuuri osana kaupunkirakennustaidetta on korkealuokkaista ja viihtyisää arkiympäristöä.

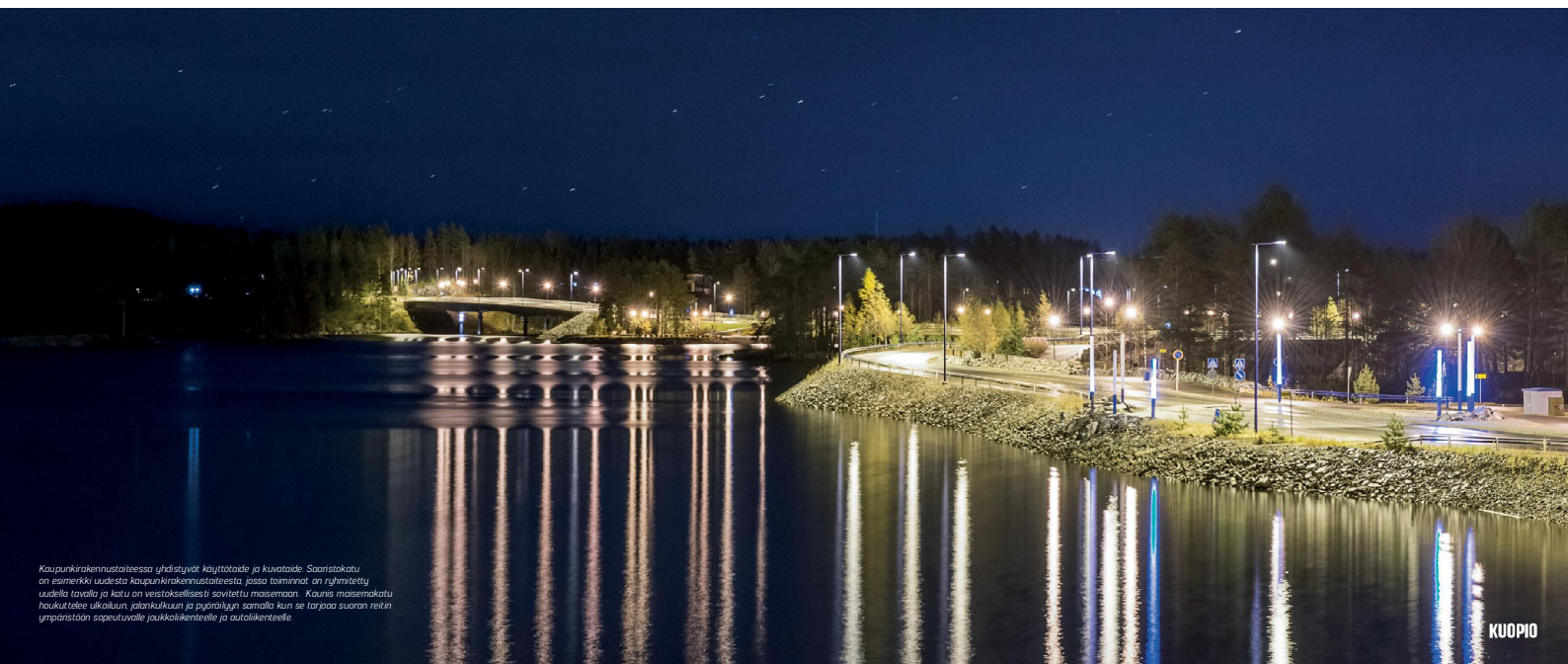
Kaupunkirakennustaiteeksi tässä ohjelmassa tunnustetaan rakennetut ympäristöt, joissa yhdistyvät tila, mittakaava, rytmii ja näiden keskinäiset suhteet, tilan

esteeettinen kokeminen, käyttökelpoisuus ja kestävyys. Kaupunkirakennustaidetta syntyy hyvällä suunnittelulla, rakentamisella ja ylläpidolla. Sen keskeisiä tekijöitä ovat rakennusten hyvä arkkitehtuuri, viihtyisät kaupunkitilat, rakennelmat, puistot ja istutukset sekä ympäristötiede. Viime kädessä sisällön luovat kaupunkilaiset.

Kaupunkirakennustaide on laajan yhteistyön tulosta. Tahtotila laadukkaan ympäristön toteuttamiseen ja vaalimiseen lähtee kaupungin asukkaista ja toimijoista.

Kuopiossa monet julkiset rakennukset sekä kaupunkirakennukset ovat yleisen arkkitehtuurikilpailun tulosta. Kilpailun kautta rakennuneet kohteet toimivat esimerkiksi laadukkaasta suunnittelusta ja toteutuksesta, mikä on todettu osittain nostavan myös muun suunnittelun ja rakentamisen laatutasoa sekä kaupungin vetovoimaa.

Kaupunkirakennustalteen yhdistyvät käyttöaloiden ja kuvataiteen. Saaristokatu on esimerkki uudesta kaupunkirakennustalteen, jossa toiminnot on ryhmitelty uudella tavalla ja katu on viestokaskeksi soveltu maastoon. Kaunis maisemanatu houkuttelee ulkoiluun, jalkapalloon ja pyöräilyyn samalla kuin se tarjoaa suoran reitin ympäristön sopeutuvalle joukkoliikenteelle ja autoliikenteelle.

KUOPIO

2.5 Arkkitehtuuri osana taide- ja kulttuurielämää

Arkkitehtuuri ja kaupunkirakennustaide ovat osa visuaalista taidetta ja kulttuuria. Parhaimmillaan taide on erottamaton osa arkkitehtuuria ja laadukasta elinympäristöä. Se edistää kaupungin julkista kuvaa ja tuottaa asukkaalle hyvinvointia ja arjen elämyksiä. Lisäksi taide nostaa kiinteistön arvoa ja sillä voidaan saavuttaa kaupunkirakennustaiteellisia tavoitteita.

Kuopion kaupunginhallitus on tehnyt vuonna 2004 merkittävän periaatepäätöksen sijoittaa julkisten rakennusten kuvataidehankintoihin 0,5–15 % perus-

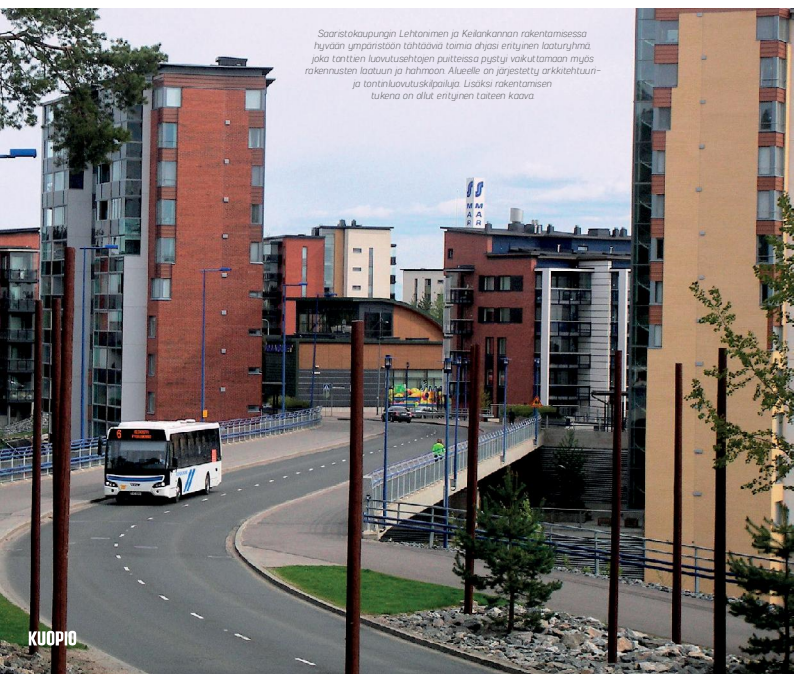
korjaus- ja uudisrakennusten hankinta-arvosta. Tämä hankintatapa on tuottanut useita mielenkiintoisia taideteoksia mm. uusiin kouluihin ja päiväkodeihin sekä sisätiloihin että ulkoalueille. Käyttämällä ammattitaiteilijoita ja kuvataiteen asiantuntijoita päästään laadukkaisiin teosratkaisuihin.

Esimerkkeinä ympäristötaiteesta ovat kävelykeskusten ja Saaristokaupungin taideteokset. Saaristokaupungin kohteet toteutettiin vuonna 2007 laaditun Taiteen kaavan pohjalta.

TAVOITTEITA JA TOIMENPIDESUOSITUKSIA

9. Edistetään "Prosentti taiteelle" -periaatteen käyttöä kaupungin hankkeissa ja kannustetaan myös yksityisiä rakennuttajia sovelta-
maan vastaavaa periaatetta.
10. Prosentitaidetta pyritään suun-
nittelemaan ja toteuttamaan muun
rakentamisen aikataulussa.
11. Laaditaan "Taiteen ja muotoilun
kaavaja" uusille kaava-alueille ja
lähiöparannuskohteille.

Saaristokaupungin Lehtoniemen ja Keltakannan rakentamisessa hyvään ympäristöön tähtäviä toimia ohjasi entinen laaturyhmä, joka tonttien luovutusehtojen puitteissa pystyi vaikuttamaan myös rakennusten laatuun ja laatuun. Alueella on järjestetty arkkitehtuurin- ja tontinluovutuskilpailu. Lisäksi rakentamisen tukena on ollut entinen taiteen kaava.

2.6 Suunnittelun ja rakennuttamisen laatu

Kaavoilla ja niihin liittyvillä rakennustapaohjeilla ja havaintoaineistolla ohjataan rakentamista ja määritetään suunnittelun ja rakentamisen laatutaso. Laatua ohjataan ja varmistetaan myös erillisillä tontinluovutusehdoilla. Ohjausta ja neuvontaa painotetaan rakennushankkeiden suunnittelun alkuvaiheeseen. Rakennettun ympäristön laatu syntyy osaavien suunnittelijoiden ja valistuneiden rakennuttajien yhteistoiminnalla kaupungin vahvassa ohjauksessa.

Rakennuttajan ja suunnittelijan tulee sisäistää kaupunkikuvalliset laatuvaatimukset, sekä osaltaan vaikuttaa perinnettöjen säilymiseen. Rakennuttajan ammattitaitoon on kiinnitettävä huomiota yhtenä tontinluovutuksen kriteerinä. Suunnitelmien laadussa tulee kiinnittää huomiota alueen kaupunkiarvokitehtuihin, viihdesuunnitteluun ja detaljisuunnitteluun. Esteettömyys ja valaistus sisältyvät laadukkaaseen suunnitteluun.

Kuopiossa monet julkiset rakennukset sekä kaupunkialueet ovat gleisten arkkitehtuurikilpailujen tulosta. Kilpailuilla voidaan löytää uusia oivallavia ratkaisuja haasteellisiin suunnittelukohteisiin.

Kaupungin toteuttamilla ympäristö- ja korjaushankkeilla edellytetään suunnittelun ja rakentamisen kestävyttä ja hyvää laatua sekä kokonaistaloudellisuutta. Se luo pohjan kestäville kehitykselle. Kaupungin oman suunnittelun ja rakennustoiminnan tulee olla esimerkkinä muulle rakentamiselle.

TAVOITTEITA JA TOIMENPIDESUOSITUKSIA

12. Suositetaan yleisiä arkkitehtuuri- ja kaupunkisuunnittelukilpailuja, sekä arkkitehtuuri- ja tontinluovutuskilpailuja merkittävistä suunnittelu-kohteista.
13. Edellytetään suunnittelijalta hyvää ammattitaitoa kohteissa, joissa kaupunkikuvan ja hyvän arkkitehtuurin merkitys korostuu.
14. Edistetään koerakentamista.
15. Palkitaan onnistunut arkkitehtuuri-tekko, esimerkiksi rakennus, kortteli tai pihapiiri.
16. Huomioidaan esteettömyys, valaistus ja vuodenaikojen alosuhteet suunnittelussa ja toteutuksessa.
17. Asemakaavamääräyksiä, rakennusmääräyksiä ja korttelisuunnitelmia kehitetään siten, että niiden antama viesti tavoiteltavan ympäristön henkestä ja identiteetistä on selkeä.
18. Lisätään virkamiesten, suunnittelijoiden ja rakennuttajien välillä käytävää luovaa ja hanketta edistävää vuoropuhelua koko kaavoitus- ja suunnitteluprosessin ajan.

19. Laaditaan alueelliset rakennustapa-ohjeet vahvalla visiolla ja ohjataan suunnittelua koko prosessin ajan napakalla rakennusvalvonnan ja kaavoituksen yhteistyöllä.

2.7 Rakentamisen ja ylläpidon laatu

Rakentamisessa ja ylläpidossa tulee sisäistää kaupunkikuvalliset, arkkitehtoniset ja muut laadulliset tavoitteet sekä perinnearvojen säilyminen.

Rakentamisen laatua ja kustannuksia on tarkasteltava rakennuksen koko elinkaaren mitassa huomioiden myös sen hiilidioksidipäästöt. Elinkaarta voidaan pidentää suunnitelmallisella käyttötarkoituksen muutoksella. Uudemman rakennuskannan inventointi ja asiantun-

va eri vuosikymmenten tyyliä hallitseva suunnittelu edesauttavat perinnearvojen ja modernin rakennustaitteen säilymistä ja arvostusta.

Sekä suunnittelulle, että rakentamiselle tulisi varata riittävästi aikaa laadun varmistamiseksi. Työssä on noudatettava suunnitelmia ja ohjeita sekä käytettävä oikeita työmenetelmiä ja välineitä laadukkaan lopputuloksen aikaansaamiseksi sekä rakennusvirheiden välttämiseksi.

TAVOITTEITA JA TOIMENPIDESUOSITUKSIA

- 20. Huomioidaan ylläpidon laatutaso suhteessa kohteen alkuperäisiin laatuvahteisiin.
- 21. Painotetaan urakoitsijavalintakriteereissä laatua ja tekijöiden ammattitaitoa.
- 22. Varataan riittävästi aikaa suunnittelulle ja rakentamiselle.

2.8 Tutkimus, kehitys ja koulutus

Innovatiivinen kaupunkikehittäminen

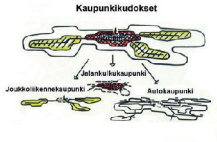
Uusien alueiden suunnittelussa huomioidaan nopeat yhteiskunnalliset ja teknologiset muutokset. Tämä edellyttää sitä, että otetaan käyttöön uusimmat alykkäät ratkaisut ja ollaan valmiita niiden jatkuvaan kehittämiseen. Alykkäät ratkaisut voivat olla toiminta- ja hallintamalleja, työskentelytapoja, teknisiä järjestelmiä sekä näiden yhdistelmiä. Alykkäiden ratkaisujen avulla edistetään hyvinvointia lisäävän kaupunkiympäristön toteutumista. Alykkeitä voidaan ottaa laajemmin käyttöön muun muassa terveellisen sisäilman, liikenteen sujuvuuden ja energiatehokkuuden takaamiseksi.

Kaupungin näkökulmasta innovatiivisella kaupunkikehittämisellä saavutetaan pitkän tähtäimen strategiset tavoitteet ja taataan kaupunkiympäristön toimivuus ja viihtyisyys. Kuopion kaupunki on sitoutunut tavoittelemaan hiilineutraali-

liutta jätteenkäyttöä ja kestävästä kulu-
tuksen tasoa vuoteen 2050 mennessä.
Resurssien viisas käyttö ja kiertotalou-
den toteuttaminen huomioidaan jokai-
sella kaupunkikehittämisen osa-alueella
päivittäisessä työssä.

Kaupungilla on erilaisia kehityshank-
keita, joiden kautta usein tieto saadaan
kaupunkioirgansaation käyttöön, ja näin
edellä mainitut tavoitteet voidaan saa-
vuttaa nopeammin. Kehityshankkeet
lisäävät mahdollisuuksia kumppanuus-
verkostojen rakentamiseen ja yhteistyö-
hön oppilaitosten, yritysten tutkimuslai-
tosten sekä rahoittajien kanssa.

Kaupunkiympäristön ja pienempienkin
yksityiskohtien tutkimisessa hyödyn-
netään arkkitehtuurikilpailuja. Arkkiteh-
tuuri- ja ympäristötietoisuuden edistä-
miseksi tehdään yhteistyötä koulujen ja
päiväkotien kanssa.

TAVOITTEITA JA TOIMENPIDESUOSITUKSIA

23. Vahvistetaan kokeilukulttuurin ilmapiiriä ja innovaatiomyönteisyyttä
24. Rakennetaan yhteistyöverkostoja, joihin kuuluvat sekä kaupunkilaiset, keskeiset suunnittelu-, tutkimus-, yritys- ja oppilaitostyöryhmät sekä kaupunkikehittämisen osastuntijat
25. Edistetään uusien resurssiväyten ja vähähiilisten, teknologioiden ja toimintamallien yms. ratkaisujen käyttöönottoa suunniteltavilla alueilla
26. Edistetään arkkitehtuuri- ja ympäristötietoisuutta yhteistyössä koulujen ja päiväkotien kanssa
27. Tehdään yhteistyötä keskeisten arkkitehtuuri- ja kaupunkisuunnittelualan toimijoiden ja oppilaitosten kanssa

2.9 Kansainvälisyys

Arkkitehtuuri lähtee aina alueen omista ja paikallisista lähtökohdista, mutta kansainvälinen yhteistyö tuo siihen uusia näkökulmia. Samalla se lisää Kuopion tunnettavuutta muualla osana laaja-alaista kansainvälistä yhteistyötä.

Kuopiossa käytetty kaupunkirakenne-
malli on tuottanut kansainvälistä tunnet-
tavuutta. Kuopio on mukana myös maa-
ilman terveysjärjestön (WHO) terveyden
kaupunkien Healthy Cities -verkostossa,
jossa kaupunki on asettanut asukkaiden
hyvinvoinnin ja terveyden päätöksente-
ossaan keskeiselle sijalle. Lisäksi verkos-
töryhmän puitteissa kaupunki etsii
ratkaisuja asukkaiden fyysisen, psyykkisen,
sosiaalisen ja asuinympäristön hyvin-
voinnin edistämiseksi.

Kuopio on osallistunut nuorille arkkiteh-
deille suunnattujen kansainvälisten Euro-
pan 8 -kilpailujen järjestämiseen. Euro-
pan 8 -kilpailun tuloksia on hyödynnetty
vuoden 2010 asunomessualueen Lehto-
niemen Helmessä Europan 12 -kilpailun
tuloksia hyödynnetään Hatsalan alueen
kehittämisessä. Ydinkeskustassa torilta
Kuopionlahdelle ulottuvalla vyöhykkeellä
ideoita on haettu kansainvälisen yleisen
arkkitehtuurikilpailun avulla.

TAVOITTEITA JA TOIMENPIDESUOSITUKSIA

28. Laaditaan kansainvälistä esittely-
aineistoa.
29. Ylläpidetään ja kehitetään kansain-
välisiä suhteita, sekä toteutetaan
Kuopion kansainvälistä arkkiteh-
tuurikilpailuja.
30. Ylläpidetään kansainvälistä opiske-
lija- ja suunnittelijavaihtoa.

3

Kaupunkiympäristön mahdollisuudet

3.1 Ruutukaavakeskustasta kävelykaupunki

Ruutukaava-alueen aukiot, katutilat ja korttelit perityvät puutalokaupungin aikakaudelta, ja niissä on säilynyt jalankulkukaupungin mittakaava, vaikka rakennusten koko on kasvanut. 1960-luvulla pihat, rännikadut ja kadut täyttyivät autoista ja korttelirakenne hajosi, kun katuja levitettiin ja pihvoja asfaltoitiin. Autokaupungin liikenne heikensi kaupunkiympäristön viihtyisyyttä, mutta suunta muuttui, kun torin alle tehtiin pysäköintilaitos ja kävelykeskustan ensimmäinen vaihe valmistui. Alkoi jalankulkukaupungin elpuminen.

Torin uusin rakennusvaihe tuotti laajan kävelykeskustan ja viihtyisää kaupunkiympäristöä. Liikenteen melu poistui ja korvautui ihmisten äänillä. Uusilla kävelyalueilla on istutuksia, katukahviloita ja leivahdyspaikkoja kiireettömään ajanviettoon. Uudistettu kauppahalli liittyy uusilla rakenteilla toriin, pysäköintilaitokseen ja ympäröiviin liikekortteleihin. Pyörät ja pyörätilat sekä bussikadut pysäkkineen tuovat oman lisänsä kaupunkikuvaan. Uusien liikenne- ja pysäköintijärjestelyjen myötä liikekeskusta on entistä tehokkaampi palvelujen ja kaupan keskittymä.

Jalankulkukaupunki on alkanut elpyä myös kävelykeskustan ympärillä ja katuverkon liikennettä on rauhoitettu. Rännikadut on muutettu koko ruutukaava-alueen kattavaksi kävelykujien verkostoksi. Uudet pintamateriaalit, istutukset ja portteina toimivat graniittiset tolpat viestivät kujien erityisluonteesta. Korttelirakennetta, asuntopihvoja ja katutiloja on eheytetty. Sataman suunnalla on varastokorttelit korvattu uuden jalankulkukaupungin asuntokortteleilla, joissa on suogaiset autottomat pihat ja asun- toja autottomille kaupunkilaisille. Kävelykaupungin piirteiden vahvistuminen on lisännyt koko ruutukaava-alueen suosio- ta.

Ruutukaava-alueella on runsaasti arvokkaita suogeltuja vanhoja rakennuksia ja rakennusryhmiä, joihin uudisrakentaminen sopeutetaan. Mittakaava määräytyy yleensä ympäröivien rakennusten mukaan, erityisesti liikekeskustassa ja uudelleen rakennettavissa korttelissa. Ruutukaava-alueen silhuetti on päätetty pitää lähtökohtaisesti nykyisellä tasolla siten, että korkea rakentaminen ohjataan muille alueille. Tuomiokirkon etelä- ja itäpuolisten kortteleiden eheyttämisessä on

tavoitteena "Vanhan kaupungin" hahmon säilyttäminen ja vahvistaminen.

Hyvää kaupunkiarkkitehtuuria keskustassa ovat lukuisten arvokkaiden rakennusten lisäksi kaupunkiaukiot, puistot ja jalankulkukaupungin uudistusten parhaat toteutukset.

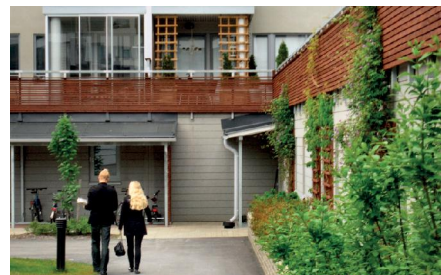

Kaupungin keskipisteenä on tori ja sitä ympäröivä uusi kävelykeskusta, joka on Itä-Suomen monipuolisin ja suurin palvelujen ja kaupan keskittymä. 1900-luvulta peräisin oleva jalankulkukaupungin kävelykujiksi muutettu rännikatuverkosto antaa ainutlaatuisen hahmon koko keskustalle.

Sataman alue on esimerkki uudistuneesta jalkakäytävän ympäristöstä. Pihat ovat autottomia, asuntotyyppiä on monipuolinen ja kolmasosa asunnoista on autottomille asukkailla. Rännikadut, palvelut ja puistot houkuttelevat kävelyyn ja oleskeluun. Jalkakäytävää ja pyöräilyä on suositeltu vähentämällä alueella kulkumatonta autoliikennettä.

- TAVOITTEITA JA TOIMENPIDESUOSITUKSIA**
31. Pyritään korkeatasoiseen arkkitehtuuriin ruutukaava-alueella.
32. Kävelykeskustaa manipuolistetaan. Taria ympäröiviä kortteleita uudistetaan ja maanalaista käytäväverkostoa kehitetään. Puijonkadun kävelyaluetta laajennetaan ja Torikujan suuntaan luodaan uusi kävelyreitti.
33. Rännikadun uudistamista jatketaan vuosittain. Rännikatuun liittyvää täydennysrakentamista uusien toimilajien avaamista edistetään.
34. Keskustan rikkonaista kaupunkikuvaa parannetaan katutiloja ja aukioita eheyttämällä. Suositaan pihojen uudistusta ja viihtyisyyden parantamista.
35. Keskustan vanhojen puistojen ja viherverkoston arvo huomioidaan ylläpidossa ja uudistuksissa. Rännikatuun liittyvät korttelipuistot uudistetaan oleskeluun houkutteleviksi kaupunkitaloiksi.
36. Huomioidaan esteettömyys suunnittelussa ja toteutuksessa historialliset lihtekohdat huomioiden.

TAVOITTEITA JA TOIMENPIDESUOSITUKSIA

37. Tehdään Kuopion viherverkoston suunnitelma yhteistyössä kaupungin eri toimijoiden kanssa: viherverkoston suunnitelmalla turvataan viheralueiden ekologiset arvot, virkistyskäytön toiminnallisuus sekä huomioidaan hulevesien hallinta kaupunkirakenteessa.
38. Tehdään luonnonviheralueille hoito- ja kehittämissuunnitelmia, jotta näiden hoito tuottaisi hyvää ympäristöä ja suosisi luonnon monimuotoisuutta.
39. Osallistutaan kaavamerkintöjen monipuolistamiseen viher- ja maisemamerkintöjen oikeusvaikutteisuuden lisäämiseksi.
40. Korostetaan hyvän kaupunkikuvan merkitystä edellyttämällä kiinteistöjen piha-alueiden suunnittelussa vihersuunnittelun ammattilaisen käyttöä.
41. Paikataan hyvin suunniteltuja ja toteutettuja pihapiirejä.
42. Edistetään pääkatujen laadukasta viherympäristöä.

3.2 Puistot ja viheralueet kaupunkilaisten keitaina

Valkeisen- ja Hapelahteenpuisto edustavat uudemman aikakauden puistosuunnittelua, jossa korostuu puistojen monipuolinen toiminnallisuus ja kasvilajien runsaus sekä vahva elämyksellisyys. Intensiivisesti rakennetut ja hoidetut puistot sijoittuvat kaupungin ruutukaava-alueelle sekä lähidien ydinalueille. Suurin osa Kuopion viheralueista on kuitenkin ns. luonnonviheralueita, joissa metsäisessä ympäristössä risteilee ul-

koiluväylien ja leivahdyspaikkojen verkosto. Pienimuotoiset pelto- ja niittyalueet ja avoimena pidettävien näkymien merkitys korostuu luonnonviheraluiden vaihtuvuudessa. Myös ukolureittien lähiympäristön metsän ja pienpuuston käsittely harventamalla ja raivaamalla on tärkeä toimenpide, jolla vaikutetaan ympäristön turvallisuuteen ja vetovoimaan. Torien, katuaukioiden, bulevardin ja esplanadimaisten katujen merkitys ihmisten

oleskeluympäristönä ja ekosysteempipalveluiden tuottajina korostuu tiivistyvässä kaupunkirakenteessa. Tiivistyvä kaupunkirakenne edellyttää viherrakenteen säilymisen huomioimista ja sen laatuun panostamista. Kuopiossa vesi on läsnä monimuotoisesti kaupunkilaisten elämässä. Veden ja vihreyden yhdistäminen muodostaa sinivihreää rakennetta, jota tulee vaalia ja kehittää kaikille kaupunkilaisille kuuluvana yhteisenä ympäristönä.

3.3 Keskustaan liittyville alueille uudistuksia ja täydennyksiä

Esimerkiksi Niirala, Haapaniemi, Itkonniemi, Männistö, Linnanpelto, Hatsala, Tasavallankadun ympäristö

Ruutukaavakeskustaan liittyvät vanhimmat kaupunginosat rakentuivat teollisuuslaitosten yhteyteen. Nyt teollisuushistoriasta viestivät enää yksittäiset piiput ja tiilirakennukset. Entisen laitakaupungin alueelle on rakennettu kerrostaloja, suuria laitoksia, kouluja ja liikerakennuksia. Vyöhyke on rakentunut pala kerrallaan ja sen kaupunkiympäristö on monelta osin melko sekavaa.

Kaupunkirakennustaiteellisesti arvokkaita kokonaisuuksia ovat yhtenäiset vanhat pientaloalueet. Ensimmäiset niistä on aikanaan tehty arkkitehtuurikilpailujen pohjalta. Arvokkaita ovat myös vanhat teollisuusrakennukset, sekä eri aikakausina syntyneet kerrostaloryhmät ja julkiset rakennukset.

Alueet ovat jalankulkukaupungin reuna- vyöhykettä. Oleskelemaan kävelyn houkuttelevaa ympäristöä on kuitenkin enää lähinnä puistoissa, sillä lähipalvelut ovat autoistumisen myötä vähentyneet.

Aluetta eheyttävä täydennysrakentaminen sekä kävelyn ja pyöräilyn suosion kasvu luovat kuitenkin edellytyksiä uusien kävelyn houkuttelevien ympäristöjen syntyä.

Keskustaan liittyvillä alueilla on paljon autoliikennettä ja autokaupungin elementtejä kuten väliä katuja ja laajoja pysäköintialueita, jotka hallitsevat kaupunkikuvaa.

Kuva nuorten arkkitehtien Europan-kilpailutyöstä

TAVOITTEITA JA TOIMENPIDESUOSITUKSIA

43. Toteutetaan uusi rakentaminen ympäristönsä huomioiden.

44. Eheytetään alueita täydennysrakentamisella.

45. Parannetaan jalanku- ja pyörä- teitä sekä niiden kaupunkiympä-
ristöä erityisesti alueilla, joilla autokaupungin väylät vaikeuttavat kulkua

46. Kohennetaan keskustan sisääntulo-
katujen ympäristöjä.

47. Tunnistetaan alueet, jotka tarvitsevat
nykyistä paremman julkaliikenteen, sekä suunnitellaan ja toteutetaan tarvittavat kaupunkiympäristön ja liikenteen uudistukset.

48. Otetaan huomioon pysäköintiin liit-
tyvät tilat osaksi arkkitehtuuria.

3.4 Savilahti – uudistuvaa kaupunkiympäristöä

Savilahti on mittava osaamiskeskittymä, jossa on Yliopistollisen keskussairaalan ja Itä-Suomen yliopiston lisäksi Savonia-ammattikorkeakoulun toimintoja. Technopoliksen toimistorakennuksia lukuun ottamatta alueella on myös yrityksiä ja tutkimuslaitoksia.

Keskustaan nähtäessä alue on jalankulun reuna-alue. Alueen oppilaitoksiin ja työpaikkoihin kuljetaan paljon autolla, ja alueen rakentamisen myötä ajoneuvo-liikenteen ennustetaan kasvavan. Savilahti on hyvin saavutettavissa bussilla ja pyörällä. Joukkoliikenteen ja kevyenliikenteen olosuhteita alueella parannetaan jatkuvasti.

Nykyisin alueen kaupunkikuvassa näkyy yksityisautoilun vaikutus kuten moottoritie, leveät katualueet ja pysäköintialueet. Joukkoliikenteen käytön houkuttelevuudessa, kuten pysäkkialueiden viihtyisyydessä ja saavutettavuudessa, on vielä kehitettävää.

Useat alueen rakennukset ja rakennusryhmät muodostavat omaleimaista kaupunkikuvaa. Alueella on hyvää arkkitehtuuria, hienoja järvinäkymiä, viihtyisiä piha-alueita ja jalankulkuympäristöjä.

Kaupunkikuvassa rata ja liikenneväylät sekä voimajohdot ja pysäköintialueet pirstovat kokonaisuutta.

Savilahdesta on tulossa kaupungin tärkeä kasvualue, jonne sijoittuu uusia koulutus- ja yritystiloja sekä asuntoja ja vapaa-ajan toimintoja. Uusi rakentaminen mahdollistaa alueen eheytyksen täydennys- ja uudisrakentamisella. Keskeinen alue kehitetään käveläkampukseksi, joka houkuttelee yhteisölliseen oleskeluun, pyöräilyyn ja bussien käyttöön. Tulevina vuosikymmeninä Savilahti tarjoaa monipuoliset mahdollisuudet elintapoihin, jotka säästävät energiaa ja torjuvat ilmastomuutosta sekä edistävät terveyttä ja yhteisöllisyyttä.

TAVOITTEITA JA TOIMENPIDESUOSITUKSIA

- 49. Savilahti kytketään keskustaan kaupunkirakennetta ehyttämällä ja luomalla houkuttelevat olosuhteet joukkoliikenteelle, pyöräilylle ja jalankululle yksityisautoilun hillitsemiseksi.
- 50. Laajat pysäköintialueet muutetaan rakentamisalueiksi ja viihtyisiksi kaupunkitaloiksi. Pysäköinti ratkaistaan pääosin pysäköintitaloissa ja rakenteellisin ratkaisuin laajojen maantasopysäköintialueiden sijaan.
- 51. Näkymiä järvelle avataan ja rannan aktivointiin panostetaan. Kaupunkikuvaa kehitetään panostamalla laadukkaaseen arkkitehtuuriin, ympäristöarokentamiseen, taiteeseen, valaistukseen ja vuodenaikojen huumioimiseen.

3.5 Lähioistä houkuttelevia kävelyalueita ja kaupunginosia

Esimerkiksi Puijonlaakso, Länsi-Puijo/Rypysuo, Särkiniemi, Paivaranta, Inkinmäki, Tiuhatar, Saarijärvi, Kelloniemi, Neulamäki, Jynkkä, Pyörä ja Keilankanta

Kerrostaloalähiöt, joissa pääosa kuopiolaisista asuu, ovat joukkoliikennekaupunkia ja liittyvät keskustaan bussiliinjoilla. Parhaat lähiöt ovat kaupunginosia, jotka on rakennettu kävelijän mittakaavaan. Niissä on pikkutoriin liittyviä palveluja, sekä kävelyn houkuttelevaa kaupunkiympäristöä. Maastosta johtuen useimmat Kuopion kerrostaloalähiöt ovat pieniä ja liittyvät hyvin luontoon. 1950- ja 1970-lukujen lähiöt ovat tuon ajan met-säkaupunkia.

Muon lähioissa on kaupunkirakennustaidetta. Arvokkaat kohteet ovat yksittäisiä rakennuksia, rakennusryhmiä ja pihapiirejä. Hyvin sijoitetut julkiset rakennukset, kaupat ja kauppa-aukiot luovat kiinnostavuutta kaupunkikuvaan ja korostavat lähiön toiminnallista rakennetta. Viihtyisiä kaupunkitiloja ovat myös taitavasti toteutetut leikkipaikat, puistot, puistokäytävät ja kadut. Lähioissa ei ole keskustan tyyppisiä suljettuja katutiloja. Ainoana poikkeuksena tästä on Pyörön esplanadi, jonka varrella on kivijalkamyymälöitä. Rakennuksilla, jotka nousevat

puiden latvusten yläpuolelle, on erityinen merkitys lähiöiden kaukomaisemassa.

Useista lähioista puuttuu, kuten Suomen lähioista yleensä, hyvä joukkoliikennekaupungin rakenne, eikä niissä ole edellä todettuja viihtyisiä ympäristöelementtejä. Uutta joukkoliikennekaupunkia on rakennettu Särkilähteen. Siellä bussikatu siltoineen sekä katuun liittyvä aukio, leikkipaikka ja kauppa muodostavat yhteistä julkista kaupunkitilaa, johon asuntokorttelit liittyvät. Särkilähteen ylittävä bussisilta on näköala- ja levähdyspaikka, joka yhdistää Särkilähteen puistorannan toisinsä ja liittää Särkilähteen alueen Särkiniemen lähiöön.

Joukkoliikennekaupunkia ovat myös viheralueet, reitit ja kadut, jotka liittyvät lähiöt toisinsä. Kaupunkiympäristönä näistä merkittävin on Saaristokatu ja siihen liittyvä virkistysalue. Katu, joka on rakennettu jalankulun, pyöräilyn ja virkistyskäytön mittasuhteisiin ja sopeutuu järjvmaisemaan, toimii myös autokaupungin pääväylänä. Katu mahdollistaa joukkoliikennekaupungin kasvun ja jalankulkukaupungin asukkaille se on avannut yhteyden vesien ympäröimälle virkistysalueelle.

Erityinen kaupunkiympäristö on syntynyt myös Saaristokaupungin keskustaan Keilankantaan, jossa yhdistyvät kanavan maisemarakenteet, rakennusten arkkitehtuuri sekä korkeatasoinen ympäristötaide.

Särkilahti on esimerkki hyvästä kävelyalueesta ja joukkoliikennekaupungin kaupunginosasta, jonka keskellä on lähtymä- ja perä oleskelun houkutteleva aukio, istuksineen, leikkikenttineen, penkkeineen ja bussipysäkkineen. Se on lämmin paikka eläminen oavuluvasa rinteessä. Kapea buskikatu tarjoaa pönkukupolle, pyöräilijöille ja bussin käyttäjille viihtyisän ja suoran reitin rantapuikeon vieriseen kaupunginosaan, keskustaan ja työpaikoille.

TAVOITTEITA JA TOIMENPIDESUOSITUKSIA

- 52. Lähissä vahvistetaan joukkoliikennekaupungin rakennetta ja ympäristöpiirteitä.
- 53. Lähisäädöstä jatketaan. Uudistuksilla ja täydennysrakentamisella luodaan kävelyn ja oleskelun houkuttelevia kaupunkitiloja.

Myös yksittäinen rakennus voi tuottaa kaupunkirakennustadetta. Esimerkiksi Puhon Johanuksen kirkko, joka itsessään on hieno arkkitehtuuria ja taitavasti sijoitettuna muodostaa julkisen koko Saarnan kaupunginosalle. Näin arkkitehtuurin ja kaupunkirakennustaitteen keinoin parannetaan koko kaupunginosaan kaupunkikuvaa. Lisätään viihteytyä ja nostetaan alueen arvostusta.

3.6 Pientaloalueille monipuolisuutta

1960- ja 1970-lukujen pientaloalueet rakennettiin kerrostalolahioiden reunoille, joten ne liittyivät lähiöiden palveluihin ja bussiliinjoihin. 1980-luvulla, kun omakotirakentaminen lisääntyi, syntyi erilisiä laajoja autokaupungin omakotialueita ja se näkyi niiden kaupunkiympäristössä. Alueilla ei ole omia lähimyyntialueita ja kävelyyn houkuttelevaa kaupunkiympäristöä ovat lähinnä virkistysalueiden ulkoilureitit. Useimmilla alueilla on kuitenkin muiden toimintojen tai luonnon tuomaa monipuolisuutta sekä omia palveluita ja omat bussipysäkit.

Parasta kaupunkiarkkitehtuuria omakotialueilla ovat luontoon ja maisemaan kauniisti sijoittuvat taloryhmät sekä pihakatutyypiset asutokat umiljoot.

Alueilla on myös arkkitehtuuriltaan korkeatasoisia asuinrakennuksia, pihapiirejä, päiväkotia ja kouluja. Tärkeitä ovat järvet, näkymät, metsät, puistot ja kevyen liikenteen reitit.

Osa omakotiasukkaista hakee yksityisyyttä, eivätkä he vierasta alueen yksipuolisuutta tai autoriippuvuutta. Parhaiksi koetut ja kysytyimmät pientaloympäristöt ovat kuitenkin monipuolisia ja liittyvät muuhun kaupunkirakenteeseen siten, että ne soveltuvat kaikille väestöryhmille. Ne mukautuvat alueen ikääntymiseen ja elintapojen muutoksiin. Haasteena onkin vanhoilla alueilla monipuolisuuden säilyttäminen ja uusilla alueilla yksipuolisuuden välttäminen.

TAVOITTEITA JA TOIMENPIDESUOSITUKSIA

54. Vahvistetaan uusien alueiden omista lähtökohdista syntyvää identiteettiä.
55. Kaupunginosien välillä kaupunkiympäristön laatua parannetaan eheyttävällä täydennysrakentamisella ja uudistuksilla.
56. Edistetään laadukasta arkkitehtuuria ja suunnittelua sekä suositaan talotyypistön monipuolistamista.

3.7 Muille alueille eheytymistä

Yrittäjäalueet, väylät, kauppakeskukset, välialueet

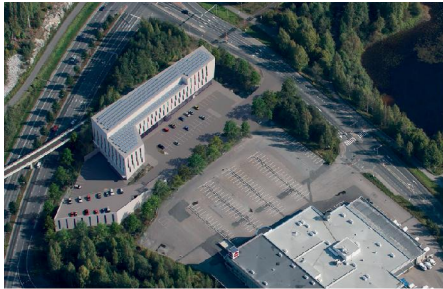
Keskusta ja asuinalueet on rakennettu pääosin jalankulkijan mittakaavaan, ja ne on helppo tunnistaa kaupunginosina tai itsenäisinä alueina. Muu kaupunkialue koostuu eri mittakaavoihin rakennetuista osista ja alueista, jotka parhaimmillaan liittyvät toisiinsa, mutta useissa paikoin muodostavat hajanaista ja sekavaa kaupunkiympäristöä.

Moottoritie ja pääväylät hallitsevat näiden alueiden kaupunkikuvaa. Väylät mahdollistavat nopean autoliikenteen, johon näiden alueiden toiminnot perustuvat. Myös ympäristöä katsotaan yleensä liikkuvista ajoneuvoista, jolloin merkittäviä ovat yksittäiset kaupunkinäkömät ja maisemat sekä hahmotamista helpottavat maamerkit.

Tonttikaduilla ajo on rauhallisempaa ja kaupunkikuvan kannalta tärkeitä elementtejä ovat rakennusten hahmot ja julkisivut sekä pihojen istutukset ja aidat. Kaupunkiympäristön laatua nostavat myös kiinnostavat rakennukset, hoidetut liikenneympäristöt sekä ympäristötaitteen kohteet.

Työpaikkarakennukset on rakennettu omille alueilleen, useimmat pääväylien läheisyyteen. Kullakin alueella on oma sisäinen järjestyksensä, mutta kaupunkikuvaa on usein sattumanvarainen ja sekava. Kun rakentaminen on hakeutunut parhaille paikoille, on väliin jäänyt vajaa-käyttöisiä alueita. Alueiden hajanaisuutta lisää se, että rautatie, voimalinjat, moottoritie ja pääväylät halkovat kaupunkialuetta ja pahimmillaan pirstovat sen kapeiksi kaistoiksi.

Näillä alueilla on näyttävää rakentamista kuten laitoksia ja kauppakeskuksia, mutta ei kaupunkimaisia kävelyn houkuttelevia ympäristöjä. Parhaita kävelyalueita ovat julkisten laitosten pihat ja erityiset harrastusalueet. Jalankulkijan mittakaavaa näille alueille tuovat jalankulku- ja pyöräilyreitit.

TAVOITTEITA JA TOIMENPIDESUOSITUKSIA

57. Kiinnitetään huomiota automarkettien ja pääväyliin liittyvän teollisuus- ja toimitorakentamisen arkkitehtuuriin ja huoltopihojen sekä pysäköintialueiden ympäristölliseen laatuun.
58. Parannetaan moottoritien ja junaradan ympäristöä ja liittymistä kaupunkirakenteeseen.
59. Eheytetään välialueiden maankäyttöä ja kaupunkikuvaa.
60. Huolehditaan avoimien kaupunkinäkömien ja maiseman säilymisestä ja uusien näkömien avaamisesta.

3.8 Tahkosta matkailukaupunki

Tahkon maisemaa hallitsee Tahkomäki laskettelurinteineen sekä näiden ja keskustan välin jäävä kapea lahti. Alueella on hotelli- ja matkailukue, jonne on rakennettu suuria loma-asuntoja, majoitusrakennuksia sekä kylpylä. Alue kilpailee muiden lomakeskusten kans-

sa vetovoimaisuudellaan ja sijainnillaan. Tahkon keskustan yleisilmettä hallitsevat yksittäiset rakennukset maantien jakama, hajanainen keskusta ja laajat puskäköintialueet, joten arkkitehtuurissa ja kävely-ympäristössä on vielä kehitettävää.

TAVOITTEITA JA TOIMENPIDESUOSITUKSIA

61. Edistetään ympäristöä eheyttävää täydennysrakentamista laadukkaalla rakentamisella.
62. Keskustan kehittämisessä huomioidaan erityisesti ihmisen mitakoova, jalankulku, monipuoliset palvelut, sekä suurtapahtumat sisä- ja ulkotiloissa.
63. Kevyen liikenteen reikistöä ja ympäristöä uudistetaan ja täydennetään.

3.9 Maaseutu täydentää asumisen vaihtoehtoja

Kuopion maaseutualueiden palvelukeskukset ovat entisiä kuntakeskuksia. Vanhastaan rakennukset ryhmittyvät keskuksittain vorteen tai sen läheisyyteen lyhyelle kävelytäisyydelle. Autojen yleistymisen muutti tilannetta. Viime vuosikymmeninä kuntakeskuksiin on rakennettu valjia omakotiryhmiä ja niiden ympärille on levittäytynyt hajakenttämistä. Näiden lisäksi täydentävää rakentamista on syntynyt kyliin jopa niin, että on syntynyt uusi kylä esimerkkinä Pihkainmäki.

Maaseututaajamien ympäristöt ovat metsäalueita, pello- ja järvi- ja järvimaisemia sekä maisemaa täydentäviä pihapiirejä ja rakennusryhmiä. Alueiden kehittäminen päälinjat on osoitettu yleiskaavoissa ja Maaseuturakentamisen periaatteissa 2016. Ensisijaisesti hyvän ympäristön säilyminen ja uuden kehittyminen edellyttävät paikallista maiseman ymmärtämistä, arvostamista ja kehittämistä.

Käynnissä oleva rakennemuutos asettaa uusia haasteita myös maaseututaajamille. Tästä syystä taajamien hajaantumista tulee välttää ja voimavarat on syytä keskittää paikkoihin, joissa ne tehokkaimmin tuottavat viihtyisää ympäristöä.

TAVOITTEITA JA TOIMENPIDESUOSITUKSIA

64. Vahvistetaan maaseututaajamien ominaispiirteitä sopeuttamalla uusi rakentaminen olemassa olevaan ympäristöön tukien olemassa olevia keskusta- ja kylärakenteita.

65. Eheytetään rakennettua ympäristöä maisemanhoidon, peruskorjauksen ja uudisrakentamisen sekä ohjauksen avulla maaseudun kulttuurimaisemiksi.

3.10 Loma-asutus on olennainen osa rantamaisemaa

Kaupungin lähirannoilla on vanhoista huviloista muodostuvia eheitä ryhmiä, jotka polveilevat ketjuina veden äärellä. Osa kesäasutuksesta on keskittynyt tiiviksi ja pienimittakaavaisiksi rakennusryhmiksi. Uusin loma-asutus on sijoittunut rakennusjärjestyksen ohjaamana puuston suojaan ja yleiskaavojen mukaisesti niin, että rakennusryhmien väliin jää myös järvimaisemaa korostavaa rakentamatonta rantaa. Yleiskaavat säilyttävät maiseman kauneuden ja kiinnostavuuden sekä turvaavat mahdollisuudet yleiseen rannoilla liikkumiseen.

Rantarakentamista on ohjattu yleiskaavoilla 1990-luvulta lähtien. Loma-asuntoja on rakennettu myös ympärivuotiseen käyttöön. Niiden koot ovat kasvaneet ja varustetaso noussut.

Järvien rannoilla on myös viljelysten ympäröimää maaseutuasutusta, joka on aikoinaan rakentunut tärkeiden vesiteiden varsille. Lisäksi rannoilla on paikoin suhteellisen tiivistä rakentuneita omaleimaisia yhdyskuntia muistona lähettyillä sijainneista teollisuudesta.

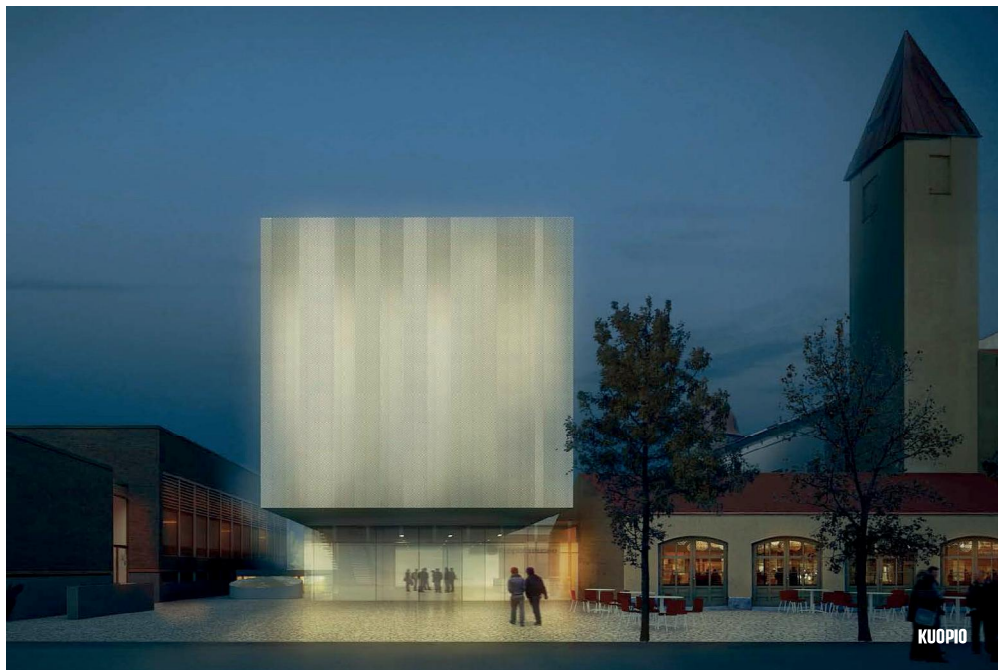
TAVOITTEITA JA TOIMENPIDESUOSITUKSIA

- 66. Kehitetään vanhojen rakennettujen ranta-alueiden ominaispiirteitä.
- 67. Sopeutetaan uusi rantarakentaminen olevaan ympäristöön ja maisemaan.

4

*Ohjelman käsittely,
toteuttaminen
ja seuranta*

Kuopion kaupunginjohtaja nimesi 4.4.2014 päivitystä valmistelevan työryhmän. Kuopion arkkitehtuuripoliittisen ohjelman virallinen päivitys käynnistyi yleisellä info- ja keskustelutilaisuudella (3.12.2014).

Päivitystyöryhmä osallistui kaupunkien (Jyväskylän, Vantaan, Tampereen ja Oulun) yhteiseen APOLI -työpajaan Jyväskylässä 6.5.2014.

APOLI -päivitykseen liittyen kaupunki-rakennelautakunta teki tutustumismatkan Tanskan Vejleen 9.9.–11.9.2015, jossa arkkitehtuuripoliittikka on strategisessa kehitystyössä.

Ohjelmaluonnosta esiteltiin tiedotusvälineissä ja eri tilaisuuksissa. Se oli nähtävillä alkuvuodesta 2017, jona aikana

järjestettiin kaupunkilaisille nettikysely. Samalla pyydettiin keskeisiltä tahoilta kannanottoja ja pidettiin ohjelmaluonnoksesta kaikille avoin yleisöseminaari.

APOLI -työryhmä esittää, että kaupunginhallitus hyväksyy ohjelman ohjeeksi kaupungin suunnittelussa ja hallinnossa ja valtuustoon tiedoksi.

Tähän APOLI-työhön liittyy arkkitehtuurisanasto, joka löytyy osoitteesta www.kuopio.fi/kaavoitus

TAVOITTEITA JA TOIMENPIDESUOSITUKSIA

- 68. Seurataan ohjelman toteutumista ja päivitään sitä tarpeen mukaan.**
69. Edistetään ohjelman tavoitteiden toteuttamista myös muiden rakennetun ympäristön kanssa operaavien tahojen osalla.

OHJELMAN IDEOINTI, TEKSTIT JA KUNTAVALINNAT

Työryhmä:	
Liisa Kaksonen	kaupunginarkkitehti / puheenjohtaja
Matti Asikainen	kaavoitusarkkitehti / strateginen maankäyttö (03/2017 saakka)
Virpi Leminen	kaavoitusarkkitehti / strateginen maankäyttö (03/2017 alkaen)
Martti Laiti	asemakaavaaialikko / asemakaavoitus
Jouni Pekonen	kaavoitusarkkitehti / asemakaavoitus
Tapio Laaksonen	yli-intendentti / kulttuurihistoriallinen museo
Saara Repo	tarkastusarkkitehti / rakennusvalvonta (12/2014 saakka)
Mikko Etula	tarkastusarkkitehti / rakennusvalvonta (12/2014 alkaen)
Sirpa Nieminen	suunnitteluhortonomi / kunnallistekninen suunnittelu
Leo Kosonen	yliarkkitehti
Emilia Kosonen	suunnitteluavustaja / asemakaavoitus/ työryhmän sihteeri (04/2014 alkaen)

Ohjelman valmisteluun ovat lisäksi osallistuneet:
Juha Romppanen kaupunkisuunnittelujohtaja
Mari Pippinen kaavoitusarkkitehti / asemakaavoitus
Iivo Vanska kaavoitusarkkitehti / asemakaavoitus
Heli Laurinen kaavoitusarkkitehti / strateginen maankäyttö

TAITTO JA GRAAFINEN SUUNNITTELU
Kuopion kaupunki, markkinointi ja viestintä

Kuvaluettelo

Sivu	Kohde	Suunnittelija/valmistusvuosi	Kuvausvuosi	Kuvaaja	Sivu	Kohde	Suunnittelija/valmistusvuosi	Kuvausvuosi	Kuvaaja
2-3	Snellmanninpuisto ja tuomiokirkko	Kirkko valmistui 1815	2013	Sole Nevalainen	25	Pyhän Johanneksen kirkko	Arkkitehdit Juha Leiviskä ja Pekka Kivisalo / 1992	2016	Aada Mustonen
4	Petteri Paronen		2015	Vicente Serra			Suunnitelma pohjautuu vuonna 1985 pidettyyn kutsukilpailun voittoon		
7	Viitoilmakuva keskustaan		2015	Lentokuva Valtas Oy	26-27	Saaristokatu		2014	Sole Nevalainen
8	Näkymä teatterin lämpöstä	ALA arkkitehdit / 2014	2016	Vicente Serra	28	Kuopion uusi kaarisairaala	Arkkitehtitoimisto Lukkaronen Oy ja Partanen & Lamusuo OY / 2015	2016	Vicente Serra
8	Näkymä Saaristokadulta		2010	Hannu Miettinen	29	Oksapöykä	Pekka Kauhanen / 2013	2013	Hannu Miettinen
9	Kuopion uusi kaarisairaala	Arkkitehtitoimisto Lukkaronen Oy sekä Partanen& Lamusuo Oy / 2015	2015	Matti Asikainen	29	Mäkihyyppöajän talo	Jan-Erik Andersson / 2009-2010	2010	Hannu Miettinen
10	Kaupunkinäkymä satamasta		2014	Sole Nevalainen	29	Ympäristötäide "Meri lähtöä sin melle"	Sirpa Miettinen, Pia Kukkaslahti Ferreira ja Valpuri Lindberg / 2010	2010	Vicente Serra
10	Näkymä Puijolaakson etelärinteeltä		2014	Jouni Ohtamaa	29	Ympäristötäide "Uusi Jänäs"	Kaisa Tormalinen / 2010	2010	Hannu Miettinen
10	Kellarkannan torni		2016	Jouni Pekonen	30	Näkymä Kellarkannan sillalle ja keskukseseen	Kuopion Kaupunki	2016	Jouni Pekonen
10	Näkymä Puijolaakson etelärinteeltä	Arkkitehtitoimisto Helmaa ja Pulkkinen Oy /2006	2012	Vicente Serra	31	Lehtoniemen päiväkot	Linja arkkitehdit Oy / 2010	2016	Vicente Serra
10	Asuntomessualue		2010	Leo Kosonen			Arkkitehti Johan Lindfors sai kohteen osalta Rakentamisen teko kunniamaininnan 2012 (Kuvassa taustalla olevan As Oy Kuopion Lehtoniementie T4 osalta sai Rakentamisen teko kunniamaininnan rakennusarkkitehti Petteri Hiltunen		
11	Uudistettu torialue ja Kauppahalli	Kauppahalli / J. V. Strömberg / 1902 Julkaistut tilat Kuopion kaupunki Kauppahallin peruskorjaus Ovim arkkitehdit Oy / 2013	2014	Sole Nevalainen			Aarti Ollila Ristola Arkkitehdit Oy / 2017		
		Tengbom Erikson arkkitehdit Oy / 2016			32	Kuopionlahden yleisen arkkitehtuurikilpailun ehdotus Vesj	YIT Rakennus Oy / Jani Knuuttila ja Arkkityyppit Oy / Saara Repo arkkitehti SAFA ja Janne Repo, arkkitehti SAFA/ 2016		
12	Havainnekuva uudesta Savilahdesta		2016	Vicente Serra	32	Torikadun tontinluovutuskilpailun ehdotus Vinskin pöytä	Arkkitehtitoimisto Helt Oy / 2016		
14	Kuopion soiva ja sykkivä sydän tiedotustilaisuus vaihtuustaloli	ALA arkkitehdit / 2014	2015	Vicente Serra	32	Havainnekuva Mölymäen yleisen arkkitehtuurikilpailun voittaneesta työstä "Big Band theory"	Arkkitehtitoimisto Lukkaronen Oy ja VSU Maisema-arkkitehdit Oy / 2017	2012	Vicente Serra
15	WHO-konferenssi Kuopiossa	Teatterin laajennuksen merkittävistä arkkitehtuuritoista saivat Rakentamisen kivi -palkinnon 2015 Arkkitehtitoimisto Abi Oy / Juho Grönholm, Antti Nousjoki, Janne Tentsvirta ja Samuli Woolston	2014	Jouni Pekonen	33	Kuopionlahden yleisen arkkitehtuurikilpailun ehdotus Jukebox	Kuopion kaupunki	2011	Vicente Serra
17	Kuopion kaupunginteatterin laajennusosa				34	Häpelähteenpuisto	Valmistui 1910-luvulla, peruskorjaus 2004	2016	Jouni Pekonen
					35	Puistokartano (ent Asekoulu) / Kansalaisopisto	Ovim arkkitehdit Oy / 2015		
18	Panoraamanäkymä Kuopionlahdelta		2015	Jouni Pekonen	36	Arkkitehtuurityöpaja (Arkki)			
19	Rannikarunäkymä Vahtivuorenkadulle		2016	Vicente Serra	36	Kaupunkiteoriaa			Leo Kosonen
19	Näkymä Kauppakadun kävelykadulle		2016	Vicente Serra	37	Healthy Cities konferenssi Kuopiossa 2015		2015	Sole Nevalainen
19	Näkymä Pihajääläksöön		2016	Jouni Pekonen	37	Kaupunkirakennelautakunta Veljessä 2015			
20	Näkymä Kuopion korttelimuseon alueelle	Etusien talo P. J. Pikkilä / 1899	2016	Leo Kosonen	39	Havainnekuvat Mölymäen yleisen arkkitehtuurikilpailun voittaneesta työstä "Big Band theory"	Arkkitehtitoimisto Helt Oy / 2016		
21	Asuin- ja liikekerrasto Snellmanninkatu 28	Rakennusmestari Antti Koponen / 1914	2016	Vicente Serra					
22	Näkymä Väinöläntienmeltä Puijolle		2013	Vicente Serra					
23	Snellmanninpuisto		2011	Vicente Serra					
24	Lehtoniemen päiväkot	Linja arkkitehdit Oy / 2010	2016	Vicente Serra					

Kuvaluettelo

Sivu	Kohde	Suunnittelija/valmistusvuosi	Kuvausvuosi	Kuvaaja	Sivu	Kohde	Suunnittelija/valmistusvuosi	Kuvausvuosi	Kuvaaja
41	Kauppakeskus APAJA	Ovim arkkitehdit Oy / 2013	2013	Soile Nevalainen	60	Maalaismaisema		2016	Matti Askanen
41	Torin karuselli	Kuopion kaupunki / 2013	2015	Leo Kosonen	61	Maaningen raitti		2012	Vicente Serra
41	Kauppakadun kävelykatualue ja Lyseo	C.L. Engel / 1826	2015	Vicente Serra	62	Ritoniemen hiekkaranta		2011	Vicente Serra
42	Sataman uutta rännikatualueita	Kuopion kaupunki	2012	Leo Kosonen	63	Näkymä Neulaniemestä		2016	Jouni Pekonen
43	Sataman uutta korttelipihaa		2011	Leo Kosonen	65	Kuopion museon peruskorjaus ja laajennus	Arkkitehtuurikiilpailun ehdotus HILA	2016	
43	Häpelähteen puisto	Kuopion kaupunki	2012	Vicente Serra	66	Maaningen kunnantalo / Maaninkatalo	Arkkitehti Hannu Huttunen / 1992	2016	Vicente Serra
44	Puijonokka			Seppo Jauhainen	66	Ympäristötädekos Lentoon	Markku Viitasalo / 1982	2016	Soile Nevalainen
45	Kalastusta Valkeisenlammella		2014	Suvi Pekkarinen	66	Puijontaakso, Kuopion ensimmäinen lähiö	suunniteltu vuoden 1963 arkkitehtuurikiilpailun pohjalta	2016	Soile Nevalainen
45	Puronotko		2007	Sirpa Nieminen	67	Näkymä Valkeisenlammelle		2013	Soile Nevalainen
46	EURDPAN 12 arkkitehtuurikiilpailun voittaneesta työstä Savo Nuijvi	Arkkitehdit Anssi Lauttia, Kuutti Halinen ja Tuomas Raikamo / 2013							
47	Niralankadun uutta täydennysrakentamista 2015 Kuvosso keskeillä ns. Turon tulo / 1938, peruskorjaus voitti Kuopion Kulttuuriympäristö-palkinnon 2016		2015	Lentokuva Valtas Oy					
49	Viisitoimakuva Savilahden								
49	Havainnekuva uudesta Savilahdesta	Kuvat vasemmalta alkaen, Arkkitehtitoimisto AJAK, Tengbom Erikson arkkitehdit Oy ja Kuopion kaupunki	2015	Lentokuva Valtas Oy					
50	Viisitoimakuva Sarkilahdesta		2014	BlomURBEX ja Pictometry					
51	Lehtoniemen uutta asuinalueita	Kuopion kaupunki	2016	Leo Kosonen					
51	Kelankannan tori ja Saaristo ympäristötäidekos	Arkkitehdit Janne ja Saara Repo / 2010	2010	Hannu Miettinen					
52	Sarkilahden bussikatua	Kuopion kaupunki	2016	Leo Kosonen					
53	Pyhän Johanneksen kirkko	Arkkitehdit Juha Leviskä ja Pekka Kivisalo / 1992	2016	Aada Mustonen					
55	Asuntomessualue	Kuopion kaupunki	2013	Raimo Pesonen					
56	Matkuksen kauppakesku	Ägrenkatsut AB ja Parviainen arkkitehdit Oy / 2011	2014	Vicente Serra					
57	Pohjola sairaala	Aihio Arkkitehdit Oy / 2016							
57	Autotalo Laakkonen	Arkkitehti Johanna Lappalainen / 2009 Kohteen osasto sai Rakentamisen iso kunniamaininnan rakennusarkkitehti Johanna Lappalainen	2016	Jouni Pekonen					
58	Näkymä Tahkon rinneiltä		2015	Vicente Serra					
59	Tahkon uusi lähiliikuntaplasto		2014	Vicente Serra					

KUOPION KAUPUNKI
www.kuopio.fi

Tätä julkaisua on saatavana
Kuopion kaupungin valtuustotalon asiakaspalvelusta
Suokatu 42, 70110 KUOPIO
puhelin (017) 185 044
suora ilmaislinja 0800 918 511
sähköposti: kaupunkiymparisto@kuopio.fi